

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 156/07
21.03.2007. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Јасминке Станојевић, Весне Поповић, Мирјане Грубић и Љиљане Ивковић-Јовановић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, чији је пуномоћник АБ, адвокат, против тужене Државе Србије – Министарство одбране, ВП вв, ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужилаца и тужене, изјављеним против пресуде Окружног суда у Краљеву Гж. 1661/06 од 18.10.2006. године, у седници одржаној 21.03.2007. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужене изјављена против пресуде Окружног суда у Краљеву Гж. 1661/06 од 18.10.2006. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена ревизија тужилаца изјављена против пресуде Окружног суда у Краљеву Гж. 1661/06 од 18.10.2006. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Краљеву П. 531/04 од 19.06.2006. године, ставом првим изреке обавезана је тужена да тужиоцима накнади материјалну штету и то 80.983,00 динара на име трошкова подизања надгробног споменика, 32.282,00 динара на име трошкова сахране, 44.198,00 динара на име трошкова за издавање подушја и 12.342,00 динара за набавку црнине, све са законском затезном каматом почев од 19.04.2006. године па до исплате. Ставом другим изреке обавезана је тужена да накнади тужиоцима нематеријалну штету за претрпљене душевне болове због смрти сина у висини од по 492.559,00 динара са законском затезном каматом почев од 29.05.2006. године па до коначне исплате. Ставом трећим изреке обавезана је тужена да накнади тужиоцима трошкове парничног поступка од 453.850,00 динара.

Пресудом Окружног суда у Краљеву Гж. 1661/06 од 18.10.2006. године, у ставу првом изреке преиначена је првостепена пресуда и то у ставу другом изреке, тако што је обавезана тужена да тужиоцима на име накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због смрти сина исплати износ од по 400.000,00 динара, са законском затезном каматом на ове износе почев од 19.06.2006. године до исплате, док је преко досуђеног износа, а до тражених по 492.559,00 динара са законском затезном каматом на те износе за период од 29.05.2006. године до 19.06.2006. године, тужбени захтев одбијен као неоснован.

Ставом другим изреке првостепена пресуда је у осталом делу (став први и трећи изреке) потврђена, а жалба тужене одбијена као неоснована.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужиоци су благовремено изјавили ревизију

због погрешне примене материјалног права, а тужена благовременом ревизијом правноснажну пресуду побија због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 399. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 125/04) и нашао да је ревизија тужене неоснована.

У поступку, није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ни битне повреде из тачке 12. истог става, на коју се у ревизији указује, јер побијана пресуда садржи јасне и потпуне разлоге о одлучним чињеницама, које нису противуречне записницима о датим исказима и прибављеним исправама, а оцењени су и жалбени наводи од одлучног значаја.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су родитељи сада покојног ПП, рођеног 19__ године, који се у време ратног стања, у периоду од 24.03. до 04.04.1999. године налазио у резервном саставу ВЈ – ВП вв. Дана 04.04.1999. године, приликом одмора јединице у селу ГГ покојни ПП је седео са још пар војника и конзумирао алкохол са знањем претпостављених старешина, с тим што је његов први претпостављени, напустио јединицу, не одредивши свог заменика нити разводника страже. У таквој ситуацији, син тужилаца (иако је већ конзумирао алкохол), остао је наоружан на стражи, те је око 22,30 часова у присуству водника ДД, извршио самоубиство. Пре одласка на ратиште, покојни ПП је био социјално ангажован, дружељубив и нису постојали трагови било каквих душевних оболења. На основу налаза и мишљења судског вештака, нижестепени судови су утврдили висину нужних материјалних трошкова које су тужиоци имали на име подизања надгробног споменика (80.983,00 динара), припрему хране и пића за сахрану (32.282,00 динара) и подушја (44.198,00 динара) као и куповину црнине (12.342,00 динара), а који је одређен по просечним ценама и месним обичајима средине у којој је покојни живео и у којој је сахрањен, с тим што је одбијен део трошкова које је тужена надокнадила тужиоцима.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови утврдили одговорност тужене, у смислу члана 173. и 174. Закона о облигационим односима, налазећи да је самоубиство покојног ПП резултат његовог реаговања на ратне околности (стање повећане опасности и страха за сопствени живот и тело због суочавања са последицама ратних дејстава), када му је, пропустом надлежних старешина, дозвољено да под дејством алкохола, наоружан, буде на борбеном задатку – стражи.

Пропуст тужене, непредузимање мера ради очувања живота и здравља поверених људи, у конкретном случају огледа се у чињеници да су претпостављене старешине имале сазнање о конзумирању алкохола у јединици и то нису спречили, а потом су дозволили да покојни ПП, под дејством алкохола остане наоружан и чак остављен на стражи, где је и дошло до штетног догађаја. С обзиром да је тужена могла предвидети последицу која је наступила, те ју је могла, предузимањем одговарајућих мера спречити, то правилно нижестепени судови налазе да нема места искључењу одговорности тужене применом члана 177. став 2. Закона о облигационим односима.

Тужиоци имају право на правичну накнаду нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због смрти блиског лица – сина (члан 200. став 1. ЗОО), чију је висину другостепени суд правилно утврдио.

Тужиоци су живели у заједничком домаћинству са сада покојним ПП, који им је син јединац и који је погинуо у двадесет деветој години живота. Због блиског сродства и јаке емоционалне везаности са њим, као и околности под којима је изгубио живот, тужиоци су трпели и несумњиво трпе и данас велике душевне болове, који оправдавају досуђивање правичне новчане накнаде у смислу члана 200. став 1. Закона о облигационим односима.

Износ од по 400.000,00 динара на име накнаде овог вида нематеријалне штете тужиоцима и по налажењу Врховног суда је адекватно одмерен уз исправну примену члана 200. став 2. ЗОО, а у смислу члана 223. ЗПП.

Досуђена накнада нематеријалне штете, одређена је према значају повређеног добра и циља коме

накнада служи, уз правилну оцену свих околности значајних за одлуку о висини накнаде нематеријалне штете. Наведене износе оправдава и јачина и карактер душевних болова због погибије сина. Правична накнада нематеријалне штете као облик отклањања штетних последица састоји се у исплати суме новца као сатисфакције за претрпљену нематеријалну штету, да би се код оштећених успоставила психичка и емотивна равнотежа која је постојала пре штетног догађаја, у мери у којој је то могуће, а за патње и болове које су тужиоци трпели и које несумњиво трпе и данас. При том, правична новчана накнада не сме бити циљ, већ мора бити средство за ублажавање претрпљене нематеријалне штете, а не сме погодovati ни тежњама које нису спојиве са њеном природом и сврхом (комерцијализација личних добара и подстицање лукративних мотива).

Тужиоцима су, правилном применом одредаба члана 189. став 1. и 2. и члана 193. став 1. Закона о облигационим односима, досуђени материјални трошкови које су имали због смрти сина, а који се односе на трошкове сахране, подушја, набавку црнине и подизања надгробног споменика, при чему су узети у обзир уобичајени трошкови и по просечним ценама у средини у којој је покојни ПП живео и сахрањен, у време доношења судске одлуке (члана 189. став 2. и 193. став 1. ЗОО). При том, овако добијен износ материјалних трошкова, правилно је умањен за део за који су тужиоци већ обештећени од стране тужене.

На основу одредбе члана 405. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије тужилаца на основу члана 382. став 2. и члана 389. став 2. Закона о парничном поступку ("Службени лист СФРЈ" бр. 4/77... "Службени лист СРЈ" бр. 3/02), који се примењује на основу члана 491. став 4. ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 125/04), Врховни суд Србије ја нашао да ревизија тужилаца није дозвољена, јер је изјављена против пресуде против које се по закону не може поднети.

Тужбени захтев у овој правној ствари односи се на потраживање у новцу. Тужиоци су поднели тужбу 28.02.2002. године. Вредност предмета спора ревизијом побијаног дела правноснажне пресуде, у односу на тужиоце појединачно не прелази 300.000,00 динара (по 92.559,00 динара).

Наиме, у имовинско-правним споровима, у којима се тужбени захтев односи на потраживање у новцу, дозвољеност ревизије цени се према одредбама Закона о парничном поступку, које су важиле на дан подношења тужбе.

Према члану 382. став 2. Закона о парничном поступку, после измена извршених чланом 8. Закона о изменама ЗПП ("Службени лист СРЈ" бр. 3/02, које су ступиле на снагу 26.01.2002. године), а који је био на снази када је поднета тужба, ревизија није дозвољена у имовинско-правним споровим у којима се тужбени захтев односи на потраживање у новцу, ако вредност предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде не прелази 300.000,00 динара.

Како вредност предмета спора ревизијом побијаног дела правноснажне пресуде, у односу на тужиоце појединачно, не прелази 300.000,00 динара, ревизија није дозвољена према одредби члана 382. став 2. ЗПП.

На основу члана 392. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија,

Предраг Трифуновић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

